

Nr 255.

Av herrar **Alvin** och **Hage**, om anslag till förbilligande av radsåningsmaskiner.

Det år, som gått, har kännetecknats av en rätt avsevärd brist på brödsäd och utsikterna för, att det kommande året skall bli bättre i detta avseende, äro synnerligen små, varför alla möjligheter att söka höja produktionen borde i samhällets intresse utnyttjas. Att medelst nyodling öka produktionen av brödsäd torde i detta nu enligt lätt förklarliga orsaker ej låta sig göra. Det finns dock ett område, där åtskilligt i detta hänseende skulle kunna vidtagas.

Var och en, som rest genom Sveriges land och uppmärksammat sädesfälten å våra småbruk och mindre jordbruk, har med all säkerhet iakttagit det ur rationell jordbrukssynpunkt mindre tillfredsställande tillstånd, som sädesfälten här i allmänhet vid tiden före skörden befunnit sig i, till övervägande del beroende på, att vid dessa jordbruk ej användes radsåningsmaskiner, utan bredsädd. De mindre jordbrukarna ha på grund av bristande ekonomi i allmänhet ej kunnat anskaffa sig radsåningsmaskiner och alltså ej kunnat tillgodogöra sig de fördelar, radsåningsmetoden erbjuder, vilka fördelar i huvudsak kunna sammanfattas i följande:

att allt utsäde nedbringas i jorden, varför man i jämförelse med bredsädd blott ur denna synpunkt kan inbespara 12—20 procent;

att sädeskorn och frön bliva myllade till nära nog lika djup, varigenom såväl växtligheten som frösättningen och mognaden blir mera likartad än vid bredsädd;

att genom raddriktningen norr och söder och ett motsvarande radsavstånd ljust på det allra gynnsammaste sätt utnyttjas och nedtränger till plantornas nedre del och gör dem styvare på strået, så att fara för liggsäd blir mindre;

att såväl utsädesmängden som myllningsdjupet kan noga regleras, så att alla korn erhålla de gynnsammaste gröningsbetingelserna;

att rensning mellan raderna möjliggöres, så att alla de fördelar, rotfruktsodlingen erbjuder för jordens kulturtillstånd, även låta utvidga sig till övriga kulturväxter;

att radsådd på jordens vatten-, värme- och kvävehushållning utövar det allra gynnsammaste inflytande, så att på grund av dessa stora förbättringar av vegetationsförhållandena än mycket större procentsats av kornet kommer till full utveckling. Försök av den tyske forskaren professor dr Wollny (Saat und Pflege sid. 451) har givit följande resultat, vilket visar på vilket utomordentligt sätt radsådden övar inflytande på jordens temperaturförhållande. Vid lika såningsmängd var genomsnittstemperaturen

	vid radsådd	bredsådd	skillnad
jordtemperatur.....	18.18 C.	17.40 C.	0.78 C.
lufttemperatur.....	19.76 »	19.13 »	0.63 »

så att alltså såväl jord- som lufttemperaturen vid radsådd var omkring $\frac{1}{2}$ till $\frac{3}{4}$ grad C högre än vid bredsådd. På vattenhushållningen utövar radsådd enligt Wollny ett gynnsamt inflytande. Jorden mellan raderna blir fuktigare än under växterna själva. Dessutom stå på en radsådd yta mindre antal växter än på en bredsådd, och då varje växt är en avdunstningsapparat, avdunstar vid radsådd mindre vatten, varvid jordens fuktighet bibehålles. Härtill kommer även att jordens bearbetning medelst hackning mellan raderna bidrager till att inbespara vatten; att åkern hålles fri från ogräs;

att såningsarbetet ej störes av blåst emedan utsädet föres ned i jorden genom slutna ledningar eller sårör, som inmyrna uti såningsbillarnas övre del;

att växterna erhålla bättre motståndskraft mot allehanda skadesvampar.

Alla dessa fördelar, som radsådden erbjuder, möjliggör enligt professor dr von Rümker (Tagesfragen aus dem modernen Ackerbau 8:de häftet sid. 38) en inbesparing av cirka $\frac{1}{5}$ till $\frac{1}{3}$ å utsädesmängden, enligt professor dr Rippert (Ackerbau- und Pflanzenbaulehre sid. 114) 20—40 procent, alltså cirka 44—88 kilogram per hektar. Om till 20,000 mindre jordbrukare d. v. s. jordbruk omfattande en areal under 25 tunnland ansloges en summa av 2 miljoner kronor för underlättande av inköp av radsåningsmaskiner, så att var och en eller flera tillsammans för detta ändamål finge ett anslag å 100 kronor, skulle, om man beräknar, att varje

jordbrukare besår cirka 6 hektar med beräknad besparing av utsäde 50 kilogram per hektar, en inbesparing göras utav minst 6 miljoner kilogram per år. Om flera mindre jordbrukare sammanslöte sig om samma maskin, skulle en ännu mycket större besparing av utsäde kunna göras. Härtill kommer, att radsåningsmaskinen enligt ovanstående motivering är i hög grad verkligt skördeökande.

På grund härav anhålla vi,

att riksdagen måtte bevilja ett statsanslag å 2,000,000 kronor att användas för förbilligande av radsåningsmaskiner, då inköp av sådana sker av enskilda mindre jordbrukare eller jordbrukaresammanslutningar, och att tilldelning från detta anslag måtte ske enligt grunder, som Kungl. Maj:t fastställer.

Stockholm den 21 januari 1919.

L. Alvin.

Ernst Hage.

